

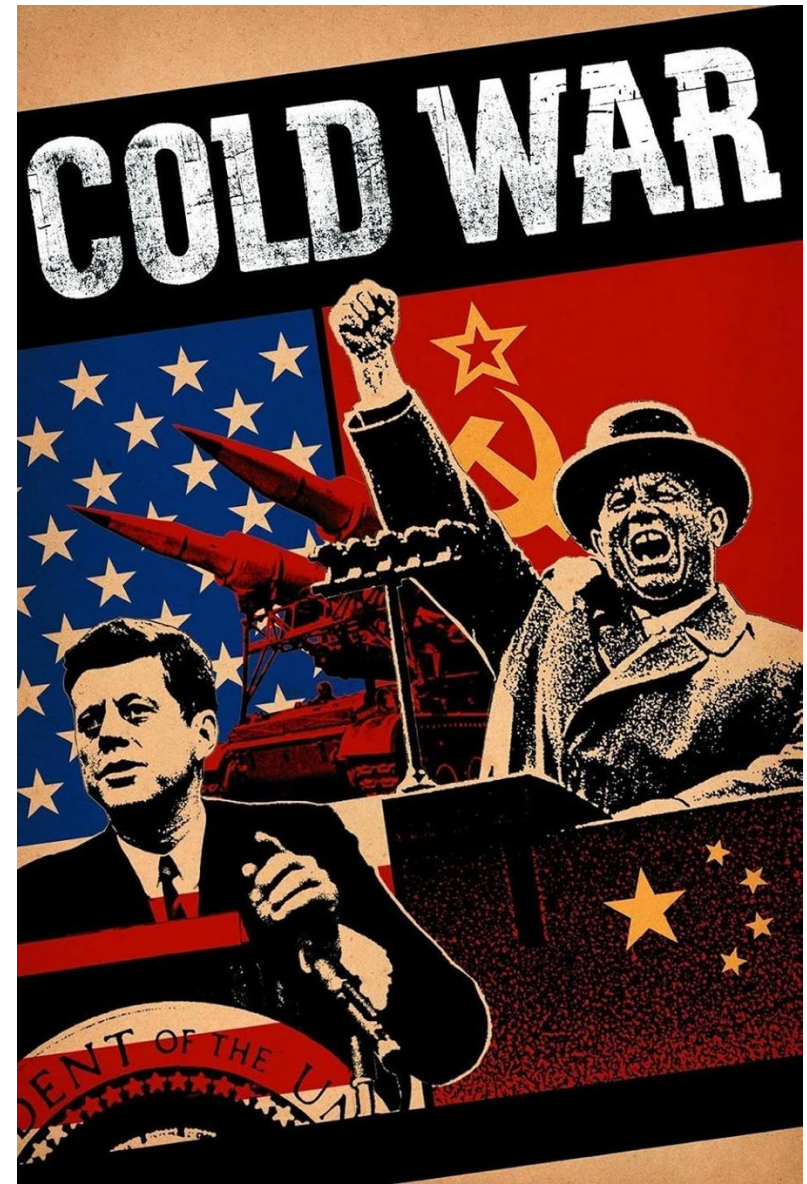

ROMÂNIA ÎN PERIOADA RĂZBOIULUI RECE

Prof. Grădinaru Doru-Nicolae

RĂZBOIUL RECE (1945-1991)

- a fost o confruntare politică, ideologică, economică și militară indirectă între blocul democrat (condus de SUA) și cel comunist (condus de URSS);
- SUA și URSS nu s-au confruntat niciodată direct, însă au susținut state sau grupări în războaie locale sau civile, fiecare încercând să-și sporească influența în detrimentul celeilalte.

CORTINA DE FIER

- 5 martie 1946: Winston Churchill, fostul prim-ministru al Marii Britanii, a ținut un discurs la Fulton, Missouri, unde a folosit, pentru prima dată, sintagma de „cortină de fier”, care împărțea Europa în două: Europa democratică (statele din Vestul Europei) și cea comunistă (statele din Estul Europei).

DISCURSUL LUI CHURCHILL

„De la Stettin, în Baltica, la Trieste, în Adriatica, o cortină de fier a căzut peste continent. În spatele acestei linii se găsesc capitalele tuturor țărilor Europei Orientale. (...) Comuniștii care erau deosebit de slabi în toate aceste state (...) au fost investiți cu puteri ce nu corespund absolut deloc influenței lor numerice și încearcă peste tot să impună controlul totalitar (...). Aceasta nu este Europa liberă pentru care noi am luptat. Și nici nu este Europa care să ofere elementele esențiale ale unei păci permanente.”

(Winston Churchill, discursul de la Universitatea din Fulton, martie 1946)

FORME DE MANIFESTARE

- 1947: Doctrina Truman - SUA acorda asistență militară și economică Turciei și Greciei pentru oprirea expansiunii comunismului;
- 1947: Planul Marshall - SUA acordă statelor europene un ajutor financiar pentru a se reface rapid după război - statele comuniste au refuzat acest ajutor;
- 1949: URSS a creat CAER (Consiliul de Ajutor Economic Reciproc) ca replică la Planul Marshall;
- 1949: SUA pun bazele NATO (Organizația Tratatului Atlanticului de Nord), alianță defensivă ce reunea o bună parte din statele democratice;
- 1955: Se formează Tratatul de la Varșovia alianță defensivă ce reunea toate statele comuniste din Europa de Est, cu excepția Iugoslaviei și, ulterior, a Albaniei.

CRIZELE RĂZBOIULUI RECE

- 1948-1949: blocada Berlinului;
- 1950-1953: războiul din Coreea – desfășurat între Coreea de Nord (stat comunist) și Coreea de Sud (stat democratic);
- 1956: criza Canalului Suez;
- 1962: criza rachetelor cubaneze - cel mai dificil moment din timpul Războiului Rece;
- 1967: războiul arabo-israelian de șase zile;
- 1955-1975: războiul din Vietnam – desfășurat între nord și sud, câștigat de comuniști;
- 1979-1989: războiul din Afganistan.

ROMÂNIA ȘI RĂZBOIUL RECE: PERIOADA STALINISTĂ

- 1947: România refuză ajutorul oferit de SUA prin Planul Marshall;
- 1948: România a semnat Tratatul de prietenie și asistență mutuală cu URSS;
- 1949: România devine membru CAER;
- 1955: România devine membră a Tratatului de la Varșovia;
- 1955: România devine membru ONU;
- 1956: România participă la înfrângerea revoluției din Ungaria;
- 1958: are loc retragerea Armatei Roșii din România;
- 1963: Acord româno-iugoslav – Porțile de Fier;
- 1964: România respinge planul Valev. Este publicată „Declarația cu privire la poziția PMR în problemele mișcării comuniste și muncitorești internaționale”.

ROMÂNIA ȘI RĂZBOIUL RECE: PERIOADA NAȚIONAL-COMUNISMULUI

- 1967: România a devenit prima țară comunistă care a stabilit relații cu RFG (Republica Federală Germania);
- 1967: România a păstrat relațiile diplomatice cu Israelul după „Războiul de șase zile”, deși, la ordinul sovieticilor, celelalte țări comuniste le-au întrerupt;
- 1968: Primăvara de la Praga - România nu a participat la invadarea Cehoslovaciei de armatele statelor Organizației Tratatului de la Varșovia, ba chiar a condamnat vehement acțiunea militară. Ceaușescu susține un discurs în acest sens.
- 1968: România a fost vizitată de Charles de Gaulle, președintele Franței.

ROMÂNIA ȘI RĂZBOIUL RECE: PERIOADA NAȚIONAL-COMUNISMULUI

- 1969: România a fost vizitată de președintele SUA, Richard Nixon, acesta fiind primul președinte american care a vizitat o țară comunistă;
- 1971: Nicolae Ceaușescu vizitează China și Coreea de Nord și este impresionat de cultul personalității din statele asiatice, fapt ce a determinat o schimbare de viziune pentru Ceaușescu (în 1974 introduce funcția de președinte);
- 1972: România a devenit membru al Fondului Monetar Internațional și al Băncii Mondiale;
- 1975: România a fost vizitată de Gerald Ford, președintele SUA;

ROMÂNIA ȘI RĂZBOIUL RECE: PERIOADA NAȚIONAL-COMUNISMULUI

- 1975: are loc Conferința pentru Securitate și Cooperare în Europa (CSCE) de la Helsinki în care România a semnat Actul Final prin care se angaja să respecte drepturile omului și libertățile fundamentale;
- 1975: România a primit, din partea SUA, *clauza națiunii celei mai favorizate*, pe care a pierdut-o în anul 1988;
- 1978: Nicolae Ceaușescu a fost singurul lider comunist primit de regina Elisabeta a II-a a Marii Britanii;
- 1985: Mihail Gorbaciov, liderul URSS, a pus în aplicare *glasnost* (politică de liberalizare) și *perestroika* (reconstrucție economică). România se distanțează de reformele lui Gorbaciov.

ROMÂNIA ȘI RĂZBOIUL RECE: CONCLUZII

- Participarea României la Războiul Rece s-a desfășurat în contextul apartenenței la blocul sovietic, dar a cunoscut și momente de relativă autonomie față de Moscova, mai ales în perioada lui Nicolae Ceaușescu.
- Deși regimul comunist a fost ferm în interior, politica externă a României a căutat uneori o poziție distinctă în cadrul lagărului socialist. Astfel, România a avut un rol complex în Războiul Rece: aliat loial al URSS, dar și actor care a încercat, în anumite momente, să-și afirme o voce proprie pe scena internațională.

EXERCITII DE RECAPITULARE

- Argumentați, printr-un fapt istoric relevant, afirmația conform căreia România participă la relațiile internaționale în perioada „Războiului rece”. (Se punctează prezentarea unui fapt istoric relevant și utilizarea conectorilor care exprimă cauzalitatea și concluzia.).
- Formați echipe de aproximativ 4-5 membri și completați fișierul Padlet cu informații reprezentative pentru fiecare dintre cele 5 secțiuni. Fiecare echipă va completa una dintre secțiuni. La final, fiecare echipă va prezenta ce a lucrat, iar celelalte echipe vor aduce comentarii și sugestii cu privire la rezolvări.
- <https://padlet.com/dorunicolaegradinaru/r-zboiul-rece-zi0byli15l0ue0nz>